

VÆKST

2024 – uge 21

Den afgørende svampebekæmpelse i vinterhvede er på fanebladet

Landet over er fanebladet i vinterhveden på vej frem (st. 37) i alle hovedskud, og på lune lokaliteter/i tidligt såede marker er det helt fremme (st. 39). På udsatte lokaliteter og/eller hvor det ikke var muligt at tilføre tilstrækkeligt kvælstof tidligt nok, er der en vis variation i hvedens udvikling, og flere marker har uensartede planter i pt. forskellige vækststadier. Der har været et højt smittetryk af septoria på nedre blade i alle sorter og sortsblandinger tidligt i sæsonen, og flere har på den baggrund udført en T1-behandling i st. 32-33. Generelt er der ikke faldet regn landet over i de sidste par uger, hvilket har holdt smittetrykket lidt tilbage, men uanset vejrlig i den kommende periode skal den afgørende fanebladsbeskyttelse foretages.

Anbefalinger til svampebekæmpelse i marker i pt st. 37 (fanebladet på vej frem) og i uensartede marker

Hvis markerne kommer i st. 39 (alle hovedskud får udviklet et fuldt faneblad) indenfor en lille uges tid og hvis samtidig lavt smittetryk/der er foretaget en svampebehandling i st. 32-33 eller senere, afventes svampebekæmpelsen til fanebladet er fuldt udviklet på hovedskuddene/de fleste hovedskud. Selvom nyere forsøg har vist, at der er "elastisk" i timingen af fanebladsbeskyttelsen, så beskytter Balaya kun den del af fanebladet, der er fremme på behandlingstidspunktet og i langt mindre grad den del, der er på vej frem. Det er således bedst at svampebekæmpe i st. 39 for at beskytte hele fanebladet og sikre en så god og lang effekt af Balaya som muligt. Derved kan den afsluttende svampebehandling på akset også trækkes til hen imod blomstringsperioden, hvor man samtidig vil få sideeffekt mod fusarium.

I septoria-modtagelige sorter og på septoria-lokaliteter, hvor der ikke er svampebehandlet i strækingsfasen, kan der dog behandles 5-6 dage før (dog tidligst i st. 37-38).

Anbefaling til fanebladsbeskyttelsen

Vi anbefaler Balaya til fanebladsbeskyttelsen, som indeholder aktivstoffet Revisol og desuden aktivstoffet Pyraclostrobin, kendt fra Comet Pro. Revisol giver over 90% bekæmpelse af alle septoria-linjer, herunder også ellers resistente linjer, og har en lidt mere helbredende og længerevarende virkning end hidtil kendte midler. Dette sammenholdt med midlets fysiologiske effekt gennem pyraclostrobin betyder, at Balaya er det stærkeste valg til den afgørende fanebladsprøjtning i vinterhvede. Balaya må kun anvendes én gang pr. sæson og senest i vækststadium 40 (lige inden begyndende skridning).

I tabel 1 ses vores anbefaling til den afgørende svampebekæmpelse på gerne fuldt udviklede faneblade.

Tabel 1. Anbefaling til fanebladsbeskyttelse i hvede.

Tidspunkt/stadie	Middel*	Dosering pr. ha	Bemærkning
Fanebladet fuldt udviklet på hovedskuddene, st. 39	Balaya	0,5-0,7 ltr.	Laveste dosis i Pondus, Pacman og i sortsblandinger hvis lavt smittetryk. På nogle lokaliteter er der fundet meldug op i planterne, og i så tilfælde bør der tilsættes 0,2 l/ha Talius.
*Kun helt undtagelsesvis hvis hvedebladplet (DTR) er mere dominerende end septoria (risiko højest ved forfrugt hvede og samtidig pløjefri dyrkning), bør der i stedet anvendes 0,4-0,5 l/ha Propulse + 0,3 l/ha Balaya i T2 på fanebladet.			

Anbefaling til aksbeskyttelsen

I den afsluttende svampebekæmpelse i vækststadiet 55-61 (akset halvt gennemskredet – begyndende blomstring) bør der foruden septoria rettes fuld opmærksomhed på forebyggelse af rust og i flere tilfælde også aksfusarium.

Brunrust og gulrust. Stort set alle hvedesorter har en høj modtagelighed for brunrust, hvorfor man – især i de sydlige og kystnære områder – bør anvende Orius Gold som blandingspartner til Propulse for at sikre tilstrækkelig effekt mod brunrust. I sorter, som kan få gulrust (RGT Stokes, Heerup og KWS Extase), anbefales også Orius Gold som blandingspartner til Propulse.

Forebyggelse af aksfusarium. En målrettet forebyggelse af aksfusarium skal i givet fald foretages i den uges tid, som hveden blomstrer. Ved at anvende Balaya på fuldt udviklede faneblade (st. 39) og med midlets langtidsvirkning, vil aksbeskyttelsen mod septoria og rust ofte kunne foretages på fuldt gennemskredet aks/ved begyndende blomstring. En målrettet behandling mod aksfusarium kan reducere mængden af toksiner og er især aktuell i hvede efter hvede/triticale/majs, under fugtige forhold ved blomstring, ved pløjefri dyrkning, samt hvis kornet skal anvendes til egen opfodring eller afregnes som brødhvede. Når støvknapperne hænger ud fra akset, vil en forebyggende behandling være for sen. Propulse + Orius Gold er også stærkeste valg forebyggende mod fusarium i blomstringsperioden. Det skal dog bemærkes, at der i landsforsøg med naturlig smitte af fusarium "kun" er opnået 35-50% reduktion af toksinindholdet, selvom der blev anvendt 50-75% dosering under blomstringen. Gennem sortsvalget kan man også forebygge risikoen for angreb af aksfusarium og dermed toksiner i kornet. **Pondus og Pacman** har i de seneste års kunstige smitteforsøg på AU Flakkebjerg vist en lav modtagelighed for fusarium.

I tabel 2 ses vores anbefaling til aksbeskyttelse i vinterhvede. Greteg Star kan alternativt anvendes som blandingspartner til Propulse i stedet for Orius Gold, hvis der ikke er risiko for brun- og gulrust og/eller ønske om forebyggelse af aksfusarium.

Tabel 2. Anbefalinger til aksbeskyttelse i vinterhvede.

Tidspunkt/stadie	Middel*	Dosering pr. ha	Bemærkninger
Aksbeskyttelsen, st. 55-61 <i>Se nedenstående om forebyggelse mod aksfusarium*</i>	Propulse + Orius Gold	0,3-0,4 ltr. + 0,2-0,25 ltr.	Nødvendig dosis afgøres af smittetryk og anvendt dosis af Balaya på fanebladet. Dosis skal være høj hvis samtidig ønske om forebyggende effekt mod fusarium. <i>0,2-0,25 ltr./ha Greteg Star kan anvendes i stedet for Orius Gold, hvis der ikke er risiko for rust og aksfusarium.</i>
*Hvis ønske om samtidig sideeffekt mod aksfusarium skal der anvendes mindst 50% normaldosering af midler med effekt i blomstringsfasen; herunder Propulse + Orius Gold samt Prosaro. Sprøjtetiden for Propulse er st. 61, mens andre midler kan anvendes i hele blomstringsperioden. Maks. to gange pr. sæson for hhv. Propulse, Orius Gold og Prosaro. Obs. på triazolregnskabet, da både Prosaro, Orius Gold og Balaya skal indregnes. Er der anvendt Proline og/eller Pictor Active i en evt. T1-sprøjtning eller maks. 0,25 l/ha Prosaro i st. 33, vil der være plads i triazolregnskabet til de højst angivne doseringer i ovenstående tabel 1 og 2. Ved højere doseringer og/eller andre middelvalg skal der regnes på triazolregnskabet.			